



בבית המשפט העליון

בע"ם 802/21

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט י' אלרון

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבות: 1. פלונית
2. פלונית

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 4.1.2021 בעמ"ש 47781-12-19 שניתן על ידי כבוד סגן הנשיא (כתוארו אז) ש' שוחט והשופטים ע' רביד ו-נ' שילה

תאריך הישיבה: י"ג בתמוז התשפ"א (23.6.2021)

בשם המבקשת: עו"ד רות גורדין

בשם המשיבות: עו"ד דניאלה יעקובי

החלטה

השופטת ד' ברק-ארז:

1. האם על בית המשפט להימנע באופן גורף ממתן צו הורות פסיקתי במקרה שבו אחד מבני הזוג אינו אזרח או תושב ישראלי? זו הייתה השאלה שמלכתחילה הונחה לפתחנו בבקשת רשות ערעור שהגישה המדינה.

2. בקליפת אגוז ייאמר כי ההליך נסב על בקשה למתן צו הורות פסיקתי בעניינה של קטינה שהיא אזרחית ישראלית. מאז לידתה גדלה הקטינה בתא משפחתי שכולל את אמה הביולוגית, אזרחית המדינה, ובת-זוגה, אזרחית גרמניה שטרם קיבלה מעמד קבע בישראל. השתיים פנו לבית המשפט בבקשה לקבל צו הורות פסיקתי, ושתי הערכאות הקודמות נענו להן. המדינה התנגדה לכך, ועל כן הביאה את עניינן עד לספו של בית

משפט זה, על בסיס עמדה עקרונית השוללת מכל וכל הענקתו של צו הורות פסיקתי כאשר ההורה המבקש זאת אינו "תושב ישראל" כהגדרתו בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 ובחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996 (להלן בהתאמה: חוק אימוץ ילדים ו-חוק הפונדקאות), דהיינו אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע בישראל כמפורט בחוקים אלה.

3. נקדים ונאמר כי בסופו של דבר, לאחר הליך ארוך שהוביל את המדינה לבחינה חוזרת של עמדתה, היא הודיעה כי אינה מתנגדת עוד למתן צו הורות פסיקתי במקרה זה. בכך למעשה התייתר הדיון בבקשה. עם זאת, יש מקום להעלות על הכתב בקצרה את השלבים הדיוניים שהובילו לשינוי שחל בעמדתה של המדינה, בשל חשיבותם של הדברים והשלכות הרוחב של ההחלטה, במבט הצופה פני עתיד.

עיקרי העובדות והשלבים הדיוניים הקודמים

4. המשיבות הן בנות זוג המקיימות משק בית משותף משנת 2009. המשיבה 1 היא אזרחית ישראלית, והמשיבה 2 היא אזרחית גרמניה המתגוררת בישראל כתושבת ארעית. בחודש נובמבר 2013 הן חתמו על תצהיר זוגיות שבמסגרתו הצהירו בין היתר על כוונתן להביא לעולם ילדים משותפים, לגדל אותם יחד ולפעול להכרה רשמית של ישראל וגרמניה בהורות המשותפת שלהן. כמו כן, בחודש דצמבר 2015 הן חתמו על הסכם הורות שבמסגרתו הסדירו את הנושאים הנוגעים להרחבת המשפחה. מאז שנת 2017 מתגוררות המשיבות בתל אביב, ובשנת 2018 נישאו זו לזו בגרמניה. בינואר 2018 ילדה המשיבה 1 את הקטינה שנושאת את שמות המשפחה של שתי המשיבות, וזאת לאחר הליך של תרומת זרע שניהלו המשיבות יחד.

5. ביום 25.4.2018 הגישו המשיבות לבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו (תמ"ש 46860-04-18) בקשה למתן צו הורות פסיקתי ביחס למשיבה 2 (בהתחשב בכך שהמשיבה 1 היא האם הביולוגית של הקטינה). המדינה התנגדה לבקשה וטענה כי מאחר שהמשיבה 2 אינה אזרחית או תושבת המדינה, אין לתת צו הורות פסיקתי, ויש לחכות עד שתוכרע שאלת מעמדה בישראל.

6. ביום 3.11.2019 בית המשפט לענייני משפחה דחה את עמדת המדינה והעניק למשיבה 2 צו הורות פסיקתי ממועד לידת הקטינה (השופט ל' ברינגר). בית המשפט לענייני משפחה קבע כי טובת הקטינה, באופן חד משמעי, היא שיינתן למשיבה 2 צו הורות פסיקתי, בהתחשב בכך שהיא משמשת כאם לקטינה לכל דבר ועניין ובכך

שהקטינה גדלה בבית בנוכחות שתי נשים המהוות עבודה דמויות הוריות באופן מלא. בית המשפט לענייני משפחה קבע כי אין זה תקין שההכרה במשיבה 2 כאמה של הקטינה תידחה למשך שנים, עד שיוסדר מעמדה בישראל. מצב דברים זה, כך נקבע, אינו משקף את המציאות ופוגע בזכותה של הקטינה לדעת מי הם הוריה. בית המשפט לענייני משפחה הוסיף והתייחס לאפשרות שהעלתה המדינה לפיה רישיון ישיבתה של המשיבה 2 בישראל לא יוארך וכך ייכפה ניתוק שלה מהקטינה. בהקשר זה נקבע כי אי-מתן צו ההורות הפסיקתי לא ישנה לעניין זה מבחינה מהותית, וכי גם כאשר מדובר בשני הורים ביולוגיים של קטין אחד מהם עלול לעזוב את הארץ, אך אין בכך כדי לנתק את עצם הקשר ההורי בינו לבין הקטין. כמו כן, בית המשפט לענייני משפחה ציין כי במקרים שבהם המדינה סבורה שהבקשה לקבלת צו הורות פסיקתי היא חסרת תום לב ונובעת מנימוקים הנוגעים לרצון לקבל מעמד בישראל – יש באפשרותה להודיע על כך לבית המשפט לענייני משפחה על מנת שיבחן את המצב לאשורו. כל חשש, כך נקבע, צריך להיבדק לגופו ואין מקום לשלול באופן גורף את האפשרות ליתן צו הורות פסיקתי למי שאינו אזרח או תושב קבע בישראל.

7. המדינה ערערה על פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (עמ"ש 47781-12-19). בערעור טענה המדינה כי ההכרעה במקרה זה אינה מתיישבת עם פסקי דין אחרים שניתנו בבית המשפט המחוזי (עמ"ש 23003-02-16 מיום 25.8.2016 ועמ"ש 9864-07-17 מיום 24.6.2018, שיכוננו להלן: פסקי הדין הקודמים). באותם פסקי דין, כך נטען, אומצה עמדת המדינה לפיה אדם המבקש צו הורות פסיקתי נדרש להיות במעמד של אזרח או תושב קבע בישראל. המדינה טענה כי התנאי לפיו יש צורך בתושבות ישראלית על מנת לקבל צו הורות פסיקתי הוצג על-ידיה עוד בשנת 2015. המדינה אף חזרה על טענותיה כי קיים חשש לאפשרות של הפרדה בין הקטינה למשיבה 2 אם זו לא תזכה במעמד, כי הקטינה "אינה צפויה להיתרם משמעותית מצו ההורות הפסיקתי, שכן המצב בפועל לא ישתנה", וכי קיים חשש מפני ניצול לרעה של צווי הורות פסיקתיים לצורך קניית מעמד בישראל.

8. בבית המשפט המחוזי נחלקו הדעות. דעת הרוב (מפי השופט נ' שילה בהסכמת השופטת ע' רביד) קבעה כי יש לדחות את הערעור ולהותיר את צו ההורות הפסיקתי על כנו. בעיקרו של דבר, דעת הרוב חזרה על נימוקיו של בית המשפט לענייני משפחה – צוין בה כי טובת הקטינה מחייבת שגם האם הלא-ביולוגית תחוש שיש לה מעמד שווה ולא תסבול ממצב של "אמהות על-תנאי". עוד צוין, כי קיים חשש שאי הכרה בהורה הלא-ביולוגי עלולה להביא למקרים שבהם ינסה ההורה הביולוגי להצר את צעדי בן הזוג שאין לו מעמד הורי מוכר ככל שהזוג יפרד. כן צוין כי הנזק שצפוי להיגרם לקטינה אם

המשיבה 2 לא תזכה למעמד ותיאלץ לעזוב את ישראל יתממש בין אם מדובר בדמות הורית שקיבלה הכרה פורמלית ובין אם לא. אדרבה, דעת הרוב סברה כי אי-הענקת צו הורות פסיקתי לבן זוג במקרה כזה עלולה אף להוות זרז או עילה לניתוק הקשר מהקטין, על רקע היעדר מחויבות משפטית כלפיו. דעת הרוב הוסיפה כי אמנם נודעת חשיבות לכך שהקטין ובן הזוג המבקש את צו ההורות הפסיקתי יהיו תושבי הארץ, במובן זה שישראל תהא מקום מגוריהם הרגיל, אך אין צורך במעמד של תושבות קבע דווקא. דעת הרוב הוסיפה ואבחנה את המקרה דנן משני פסקי הדין הקודמים. לעומת זאת, סגן הנשיא (כתוארו אז) ש' שוחט סבר, בדעת מיעוט, כי הנימוקים שהובאו בפסק דין שנתן בעבר (עמ"ש 9864-07-17, שהוא אחד מפסקי הדין הקודמים) תומכים בקבלת הערעור, כל עוד לא נקבע אחרת בחוק או בהלכה הפסוקה. זאת, הגם שציין כי "במישור הפרטני הקטינה מושא דיוננו צפויה להפיק תועלת מצו ההורות הפסיקתי".

בקשת רשות הערעור

9. בבקשת רשות הערעור שבפנינו טענה המדינה כי במקרה זה מתעוררת סוגיה משפטית עקרונית שטרם הוכרעה בפסיקתו של בית משפט זה. המדינה הוסיפה וטענה כי ההכרעה נחוצה במיוחד לנוכח הסתירות בפסיקותיו של בית המשפט המחוזי באותה סוגיה, ובהתחשב בכך שתלויים ועומדים כיום הליכים נוספים שעניינם בבקשות לצווי הורות פסיקתיים.

10. המדינה טענה בבקשתה כי מלכתחילה הסכמתו של היועץ המשפטי לממשלה למתן צו הורות פסיקתי (עניין שאינו מוסדר בחקיקה) הותנתה בין היתר בכך ששני ההורים הם תושבי ישראל. המדינה טענה כי זו הייתה עמדתה המסורתית בנושא של צו הורות פסיקתי, וכי עמדה זו עולה בקנה אחד עם תנאי התושבות שנקבע בחוק אימוץ ילדים ובחוק הפונדקאות. עוד טענה המדינה כי היעדר מעמד בישראל למי שמבוקש בעניינו צו הורות פסיקתי עשוי להיות בעל השלכה משמעותית על טובת הקטינים שבהם מדובר. המדינה אף הטעימה כי פסק דינו של בית המשפט המחוזי עלול לפגוע באינטרס הציבורי בכל הנוגע ליצירתם של יחסי הורות כנים ואותנטיים שנובעים מרצון אמתי בהורות ולא ממניעים הקשורים בקבלת מעמד בישראל.

11. בהתייחס למקרה הקונקרטי המדינה טענה כי אם ההליכים בעניינה של המשיבה 2 יסתיימו ללא מתן מעמד קבע, או שהיחסים בין בנות הזוג יעלו על שרטון – הדבר עלול לייצר עימותים נוספים ועל כן יש להמתין ולכוון את יחסי ההורות רק כאשר יבשילו התנאים לכך. עוד נטען כי מאחר ששתי המשיבות מתפקדות כאימהות של הקטינה מיום

לידתה ומסורות לה באופן שווה, ולמשיבה 2 אף ניתן צו אפוטרופסות זמני המעניק לה סמכויות ביחס לקטינה, לא צפוי להיגרם נזק ממשי ומידי לקטינה או למשיבה 2 כתוצאה מאי-מתן צו הורות פסיקתי בשלב זה.

12. מנגד, המשיבות טענו כי אין עילה להענקת רשות ערעור, בהתחשב בכך שהמקרה דנן אובחן באופן מפורש מפסקי הדין הקודמים שבהם לא ניתן צו הורות פסיקתי, כמו גם בכך שהוא אינו חורג מעניינן הפרטני של המשיבות. המשיבות הוסיפו וטענו גם כי בעבר נמנעה המדינה מלהגיש ערעורים על פסקי דין שהורו על מתן צווי הורות פסיקתיים למי שאינם תושבי ישראל. לטענת המשיבות המדינה נוקטת במדיניות סלקטיבית ביחס לדרישת התושבות ואף מטעם זה מוצדק לדחות את הבקשה. עוד טענו המשיבות כי עמדת המדינה פוגעת בהן ובקטינה, ובאופן רחב יותר יוצרת הפליה כלפי בני זוג מאותו מין.

13. בהתייחס לנסיבותיהן הפרטניות טענו המשיבות כי לא מתעורר בעניינן כל חשש מהסוג שלו טענה המדינה, ובפועל היא אף לא העלתה טענות קונקרטיות נגדן בכל הנוגע למניעים פסולים העומדים ביסוד הגשת הבקשה.

14. להשלמת התמונה יצוין כי ביום 21.2.2021 ניתנה החלטה שדחתה בקשה לעיכוב ביצוע של פסק דינו של בית המשפט המחוזי שהוגשה עם בקשת רשות הערעור.

הדיון בבקשת רשות הערעור עד כה

15. בשים לב לכך שבקשת רשות הערעור הוגשה מטעמים עקרוניים רחבים, ביום 10.3.2021 הוריתי על העברת הבקשה לדיון בפני הרכב. זאת, מבלי לנקוט כל עמדה לגוף הדברים. כעת אף ניתן לומר כי עשיתי כן בהתחשב באמות המידה החלות על דיון בבקשת רשות ערעור, חרף העובדה כי כשלעצמי סברתי שלא נפלה שגגה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

16. ביום 23.6.2021 התקיים דיון בתיק בפני ההרכב הנוכחי. בתום הדיון ניתנה החלטה שבה הורינו לבאת-כוח המדינה להודיע עד ליום 7.7.2021 אם היא עומדת על בקשתה. מאז ניתנו למדינה ארכות רבות להגשת עמדתה ביחס לכך, בשים לב להודעות עדכון מטעמה שמהן עלה כי היא עורכת תהליך בדיקה של עמדתה העקרונית בנוגע למקרים מסוג זה.

17. נקצר את הדרך הארוכה ונאמר כי ביום 21.3.2022, כתשעה חודשים לאחר הדיון שהתקיים בפנינו, הוגשה הודעת עדכון מטעם היועצת המשפטית לממשלה. הודעה זו מפרטת את תהליכי קבלת ההחלטות וגיבוש עמדת המדינה בנושא. נמסר בה כי עמדתה של שרת הפנים היא שאין לאפשר מתן צו הורות פסיקתי במקרה שבו אחד מבני הזוג אינו אזרח או תושב קבע של ישראל, באופן גורף וללא חריגים. לעומת זאת, צוין בה כי עמדתם של שר המשפטים ושר הרווחה היא שונה. אמנם, גם לשיטתם של שרים אלה עמדת המוצא היא התנגדות למתן צו הורות פסיקתי לבני זוג כאשר אחד מהם אינו אזרח או תושב ישראל, אך זאת בכפוף לחריגים שבהם ניתן יהיה להגמיש את דרישת התושבות (תוך התייחסות לשיקולים כדוגמת פרק הזמן שנותר להשלמת התקופה שנקבעה להשתקעות בישראל, קיומה של כוונה ברורה לחזור לישראל, וקיומן של זיקות משמעותיות לישראל גם בעת שהייה מחוץ לה). אין צורך להידרש כאן לכל פרטיה של עמדת המדינה, אשר יש להניח כי עוד תיבחן בערכאות. בהקשר הנוכחי, די לנו בכך שהמדינה אינה עומדת עוד על הגישה העקרונית השוללת באופן גורף מתן צו הורות פסיקתי כאשר אחד מבני הזוג אינו אזרח או תושב ישראל, אשר בשמה הוגשה הבקשה. המדינה אף הוסיפה והודיעה כי בנסיבות העניין הקונקרטיות, בחלוף רוב התקופה הנדרשת להליך המדורג לרכישת מעמד בישראל (של המשיבה 2) היא אינה מתנגדת עוד למתן צו הורות פסיקתי.

18. עמדתה העדכנית של המדינה הועברה לתגובת המשיבות, אשר טענו כי במקרה זה התייתרה בקשת המדינה. התגובה כללה עוד הסתייגות מפרטי תגובת המדינה, במישור העקרוני, וכן בקשה לפסיקת הוצאות.

סיום ההליך

19. בנסיבות שנוצרו, אין עוד צורך להכריע בהליך שבפנינו, מאחר שכל הצדדים אינם חולקים על התוצאה שאליה הגיע בית המשפט המחוזי. אין אפוא עילה למתן רשות ערעור ובכך מסתיים ההליך במישור הפורמאלי.

20. במבט צופה פני עתיד, ההליך תרם להתקדמות תהליכי קבלת ההחלטות במדינה ביחס לגיבוש עמדתה בסוגיה המורכבת שעל הפרק. בשלב זה ברור כי אין עוד התנגדות גורפת להענקת צו הורות פסיקתי במקרה שבו אחד מבני הזוג אינו אזרח או תושב קבע של ישראל. היקף האפשרות לעשות כן צפוי להיות נושא לדיון שיוסיף ויתברר במקרים המתאימים. איננו נוקטים כל עמדה ביחס לפרטיה של הודעת המדינה.

21. במישור האופרטיבי, ניתן אף להביע שביעות רצון מן התוצאה, בהתחשב בכך שגם לשיטת מי שהסתייגו ממתן צו הורות פסיקתי בנסיבות שבהן המבקשת אינה אזרחית או תושבת ישראל – לא הייתה מחלוקת כי הענקת הצו היא לטובתה של הקטינה.

22. סוף דבר: הבקשה נדחת. בשים לב למשאבים שהיו כרוכים בניהול ההליך מצד המשיבות, כמו גם בתרומתן לתהליך הבדיקה הנוסף שנעשה במדינה, המבקשת תישא בהוצאות המשיבות בסך של 25,000 שקלים.

ש ו פ ט ת

השופט נ' סולברג:

1. בבקשת רשות הערעור שלפנינו, התבקשו להורות על ביטול צו הורות פסיקתי, שניתן למשיבה 2, אזרחית גרמניה השוהה בישראל מכוח רישיון לישיבת ארעי (מסוג א/5), הקושר בינה לבין קטינה שנולדה לבת זוגה הישראלית – המשיבה 1 – וזאת חרף העובדה שהמשיבה 2 אינה מקיימת את 'דרישת התושבות', שהומלצה על-ידי הצוות הבין-משרדי לבחינת התנאים למתן צו הורות פסיקתי (להלן: הצוות הבין-משרדי). על-פי המלצות הצוות הבין-משרדי, תנאי מוקדם למתן צו הורות פסיקתי הוא ששני בני הזוג הם תושבי ישראל, כהגדרת מונח זה בחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981 (להלן: חוק האימוץ), ובחוק הסכם לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק הפונדקאות); דהיינו – אזרחים ישראלים או בעלי רישיון לישיבת קבע בישראל.

2. נוכח עמדת המדינה בהודעת העדכון מטעמה, מיום 21.3.2022, שלפיה היא אינה עומדת עוד על התנגדותה למתן צו הורות הפסיקתי בעניין דנן, אכן, כדברי חברתי, התייתרה הבקשה שלפנינו, ודינה להידחות. לצד זאת, אעיר הערה קצרה, ביחס לדברי חברתי כי "בשלב זה ברור כי אין עוד התנגדות גורפת להענקת צו הורות פסיקתי במקרה שבו אחד מבני הזוג אינו אזרח או תושב קבע של ישראל. היקף האפשרות לעשות כן צפוי להיות נושא לדיון שיוסיף ויתברר במקרים המתאימים. איננו נוקטים כל עמדה ביחס לפרטיה של הודעת המדינה".

3. לעניין זה, בהודעת העדכון מטעם המדינה צויין, כי בהמשך להערות בית המשפט בדיון מיום 23.6.2021, פנה היועץ המשפטי לממשלה (דאז) לשרים הרלבנטיים, וביקשם לשקול לכנס את הצוות הבין-משרדי לדיון מחודש, בכל הנוגע להמלצה שגובשה ביחס ל'דרישת התושבות'. אכן, בהמשך כונס הצוות הבין-משרדי, והתברר כי

קיימת מחלוקת בין חבריו. נציגי רשות האוכלוסין וההגירה סברו, כי יש להותיר את 'דרישת התושבות', בכל הקשור לבקשות למתן צו הורות פסיקתי, על כנה, בהתאם להסדר הקיים בחוק האימוץ ובחוק הפונדקאות, תוך שימוש, במקרים המתאימים, בסמכות הנתונה לרשות האוכלוסין וההגירה "לקיצור ההליך המדורג, באופן שיקדים את מועד קבלת המעמד הקבוע בישראל, כך שהמבקש יעמוד בתנאי התושבות בשלב מוקדם יותר". גם נציגי משרד המשפטים ומשרד הרווחה והביטחון החברתי (להלן: משרד הרווחה) סברו, כנקודת מוצא, כי יש להותיר את תנאי התושבות על כנו (הן ביחס לדרישת התושבות המעשית, הנוגעת לפרק הזמן שעל המבקש לשהות בישראל קודם להגשת הבקשה; הן ביחס לדרישת התושבות המהותית, שעניינה בכך שהמבקש יהיה אזרח או תושב קבע בישראל). ברם, נציגי משרד המשפטים ומשרד הרווחה הוסיפו והבהירו, שלא כעמדת נציגי רשות האוכלוסין וההגירה, כי לגישתם יש מקום להגמשת הכלל האמור, במקרים חריגים וספציפיים, כמתואר בהודעת העדכון, אם נמצא כי טובת הקטין מצדיקה זאת (שם, פסקה 15).

4. המלצותיו המחודשות של הצוות הבין-משרדי נמסרו לשרי המשפטים והרווחה, ואלה פנו לשרת הפנים – נוכח ההיבטים שבתחום סמכותה, הקשורים לענייני מעמד בישראל – לצורך קבלת התייחסותה. כפי שתואר בהודעת העדכון, שרת הפנים סברה כי יש להותיר את הכלל בדבר דרישת התושבות על כנו, מבלי לקבוע לו חריגים. חרף עמדת שרת הפנים, החליטו שר המשפטים ושר הרווחה לאמץ "כעמדת המדיניות העדכנית בסוגיה את המלצת רוב חברי הצוות המקצועי להותיר את תנאי התושבות על כנו אך לאפשר חריגים במקרים המתאימים". בהקשר זה הוסיפה המדינה בהודעת העדכון מטעמה, כי הדברים הובאו לפני היועצת המשפטית לממשלה, אשר קבעה כי החלטת שרי המשפטים והרווחה "לאמץ את המלצות רוב חברי הצוות המקצועי, היא בת הגנה, וכי זו תהיה עמדת המדינה בכל הקשור לתנאי התושבות במסגרת ההליכים המשפטיים השונים שעניינם בבקשות למתן צווי הורות פסיקתיים, לרבות בהליך דנן". בהתאם, הודיעה המדינה כי היא אינה מתנגדת למתן צו הורות פסיקתי בנסיבות העניין דנן, משחלפה מרבית התקופה הנדרשת לרכישת מעמד קבוע על-ידי המשיבה 2. במילים אחרות: משנמצא כי החריג לכלל מתקיים במשיבה 2, אין עוד טעם בהמשך בירור בקשת רשות הערעור.

5. הנה כי כן, עמדת כלל גורמי הממשלה כיום היא כי קיים כלל ברור ומפורש, שאינו מאפשר מתן צו הורות פסיקתי לכל באי-עולם, אך לצד זאת, קיימים גם חריגים ספציפיים, המתייחסים למקרים מתוחמים בלבד, שעשויים לאפשר אחרת. הווי אומר, על המבקש צו הורות פסיקתי לעמוד ב'דרישת התושבות', בדומה לזו הקיימת בחוק האימוץ ובחוק הפונדקאות. דרישה זו כוללת שני היבטים מצטברים: תושבות מהותית – על המבקש להיות אזרח או תושב קבע בישראל; תושבות מעשית – על המבקש להוכיח כי

שהה בישראל במשך 3 מתוך 5 השנים שקדמו להגשת הבקשה, או במהלך 12 מתוך 18 החודשים שקדמו להגשת הבקשה. החריגים שתוארו בהודעת המדינה אמנם אינם טעונים הכרעה בנסיבות העניין, אך ברור כי אלה חריגים בלבד, שהיקפם מוגבל. דא עקא, מדברי חברתי יכול להשתמע כי היקפם של החריגים איננו מוגבל, והוא עתיד להתברר במקרים המתאימים בעתיד. מכך, מבקש אני להסתייג.

אני מצטרף אפוא לדעת חברתי, כי דין בקשת רשות הערעור להידחות, בכפוף לאמור לעיל.

ש פ ו ט

השופט י' אלרון:

בהודעתה האחרונה של המדינה הובהר, כי היועצת המשפטית לממשלה מסכימה למתן צו הורות פסיקתי במקרה דנן מאחר שאמה הביולוגית של הקטינה היא אזרחית ישראלית, ובשים לב לכך שהמשיבה 2 קיבלה רישיון לישיבת ארעי בישראל במסגרת ה"הליך המדורג".

עמדתה העדכנית של המדינה ולפיה תנאי התושבות, על שני היבטיו, נותר על כנו, ולצד זאת ניתן להגמישו משיקולי טובת הקטין במקרים חריגים מסוימים – מדברת בעד עצמה. מכאן, שביחס למכלול ההיבטים שנכללו בהודעת המדינה האמורה, ובפרט, היקפם של החריגים לתנאי התושבות, הרי שגם לטעמי אל לנו להביע כל עמדה בעניינם בשלב זה.

אני סבור אפוא כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור.

ש פ ו ט

אשר על כן, הוחלט פה אחד לדחות את בקשת רשות הערעור.

ניתנה היום, כ"ה בניסן התשפ"ב (4.2022.26).

ש פ ו ט

ש פ ו ט ת

ש פ ו ט